

ԳՈՒՐԱՍ ՓԱՆԶԻԿԻՉԵ - 80

Կարսունական թվականներից վրացական արձակի զարգացումը կապվու է այնպիսի գրողների անունների հետ, որպիսիք են ճարուա Ամիրիջիրին, Լադո Մրելաշվիլին, Ուևազ Ինանիշվիլին, Նոդար Դումբաձեն, Գուրամ Փանջիկիձեն եւ այլք:

Տաղանդավոր արվեստագետը առաջին երից մեկը գրական հերոսների նախատիպեր ընտրեց ծզգիս գիտությունների ոլորտից՝ ինժեներ մետալուրգ, Ֆիզիկոս, մաքենատիկոս, բժիշկ վիրաբույժ եւ այլն՝ իրենց հոգեբանությամբ, մտածողությամբ, կենսակերպով, բարոյական ըմբռնումներով, որոնք, իրենի խոշոր անհատ գիտնականներ, գրավում են ամենաարդիական պրոբլեմներով, մասնագիտական դիրքերից են զննում, արժեւորում մարդկանց ու ավանդությները, առարկաներն ու երևուույթները։ Աշխատում են ու դասում, խորհում ու երազում, ուրախանում ու Վշտանում, սիրում ու տառապում, հաղթում կամ պարտփում։ Ճգտում են կարիերայի, անձնական բարեկեցիկ կյանքի, գիտահետազոտական նվաճումների։ Տաղանդավոր են, այն՝ բայց մեկն ազնիվ է, բարի ու անբասիր է, մասնական պես միամնի ու անօճնական, բայց թույլ ու անզոր ոգորումների մեջ, մյուսը, նոյն դրական հատկանիշներն ունենալով, ամուր կանգնած է հոդին, արժանապատկորեն ու արիաբար մարտնչում, հաղթահարում է սարսափելի եւ անմարդկային փորձությունները։ Գրողն ուսումնասիրեց, Վերլուծեց եւ ցույց տվեց, թե գիտատեխնիկական հեղափոխության պայմաններում ինչ փոփոխություններ կարող են տեղի ունենալ «ուժեղ անհատների» հոգեբանության, գոյության ու կեցության մեջ։

Հեղինակի եւ քաղաքացու հավատամբ պահվածի միաձուլումով Գուրամ Փանջիկին երեւան հանեց սոցիալական պրոբլեմների այն շաբթը (հովանավորչուն, կաշառակերություն, պատահաբար դեկավար աշխատանքի սպրդած միջակության կողմից տաղանդավոր երիտասարդների անպատճի հաւաժանք, բարձրաստիճան պաշտոնյաների բարոյական ու ծառայողական խոր եւ համոզիչ նկարագիր), որ ծագել էր հասարակագիր ընթերքում եւ առաջադրվել ժամանակի կողմից: Միայն եզակի անհատները կարող էին անտեսել պետականորեն նամարդ մեքենայի սարսափերը եւ գեղարվեստական խօսքի ուժով տարիքողել այսօրինակ ծշմարտությունները: Անրոդության մեջ եւ ըստ էռելքյան գրողի պայքարն անարդար եւ դաժան իրավակարգի դեմ էր, թեեւ լավ գիտացուն էր, որ ննան ռժմիմի դեմ խոսելու անգամ չափազանց վլունգավոր է, բայց եւայնական համոզված էր, որ հանուն նարդկային եւ բարեկեցիկ կյանքի անհարահարելին պետք է հարթահարել:

ԿՅԱՆՔԸ՝ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ, ԳԻՐԸ՝ ՀԱՎԵՐԺՈՒԹՅԱՆ

Զեր ուշադրության մեջ ներկայացնում գործառ ՓԱՍՖԻԿԻ ԶԵԽՆ Նվիրված բանասիրական համակարգություն է առաջարկությունը:

Նա այն եզակի գրողներից էր, որ կարողացավ ազգային ու համազգային իդեալները նարմնավորել նախեւառաջ իր մեջ եւ ապա՝ երկերում։ Եվ այդ ամենը հոգեբանական խորությամբ, գրական վարպետության եւ գաղափարության վեա-ֆանտասմագրիան, իսկ «Սատանի անհիվ» վերջին վեա-էպոպեան դրա կազմիկ է, մրցակցությունից դուրս, եւ միայն ժամանակի ընթացքում կարող է գնահատվել հավալու պատշաճի։

փարական իրատապության համադրումով։ Գուրամ Փանջիկիծեի վեպերը գրված են արձակի ամենաարդիական ոճով, ունեն կոմպոզիցիոն անթերի կառուցվածք, հագեցած են դրամատիզմով, առաջական են եւ տարրողունակ, հակիրծ եւ ռացիոնալ։ Այս ամենով հանդերձ բոլոր վեպերն արմատապես տարբեր են իրարից։ ամեն մեկը խոր ու յուրահատուկ աշխարհ է, ամեն կերպար մի մոռել, որ երբեք չի տարրալուծվում այլ կերպարների մեջ։ Եվ եթե առաջին երկու վեպերը աչքի են ընկնում խոր եւ իրատապ այրովեների արձարծումով, գեղագիտական, սոցիալական սուր հարցադրումներով, ժամանակի մարդկանց քարդ ու հետաքրքիր կերպարներով, ապա իր բացարիկութամբ առանձնանում է իրավացի են գրականագետները, երբ Գորամ Փանջիկիծեի որոշ հերոսների համեմատում են Ֆ.Աքրամովի, Զ.Այրմատովի, Վ.Աստուֆեևի, Վ.Բելովի, Ս.Դումբածեի, Յր.Մարենովյանի, Յոլ.Նազիրինի, տաղանդավոր այլ գրողների հերոսների հետ, բայց մինչեւ վերջ ամեն կեղծ լինելու պարագայում պետք է խոստովանել նաեւ, որ որոշ երկերով, անգամ 1978 ին լույս տեսած «Ակտիվ արեւային տարի» հանրահայտ վեպով Փանջիկիծեն նախորդությունը է հիշյալ ընտրյալներից մի քանիսին։

Ականավոր գորոդ վարել է բազմաթիվ պատմություններ։ իմանադրել է ընկերություններ ու հասարակական կազմակերպություններ, եղել դրանց գործող կամ պատվավոր նախագահ իր։ 1992-ից մինչեւ կյանքի վերջին օրը ՎԳ

ηεκωψωρη էր: Յանատարած ավելումների ու փլուզումների այս դժմակ տարիներին նա ոչ միայն կանխեց այդ կազմակերպության պառակումը, այլև կայուն հիմքեր ստեղծեց գրականության զարգացման, գրողի արժանապատվությունը, հեղինակությունն ու պատախանատվությունը պատշաճ բարձրության վրա պահելու, նրա կենսապայմանները բարելավելու համար: Միաժամանակ նրա հոգսն ու նպատակը հայրենիքն էր, եւ ակտիվութեն մասնակցելով նոր Վրաստանի կառուցմանը, ասպետարար մարտնչում էր Ե՛ւ գրչով, Ե՛ւ գենքով: Ուստի պատահական չէ, որ գրող մարտիկի քանակաշատ պարգևների մեջ առավել շողարձակը մեծն Կախքանգ Գորգասալի շքանշանն է, որին արժանացել է հայրենի երկրի պաշտպանության եւ նրա միասնության համար պայքարում ցուցաբերած խիզախության համար:

Երկրային կյանքի ծով անարդարությունների դեմ աներեր մարտնչող գրողը՝ քաջագիտակ նաեւ իրական ծովի խարդավանքներին ու խորհրդավոր գաղտնիքներին, միշտ հաղբանակով էր դուրս գալիս նույնիսկ փոթորկուն ալիքների դեմ ոգործմաներից, բայց, ի խորունկ ցավ գրական աշխարհի, մեկ անգամ անզոր գտնվեց անհավասար պայքարում, պարտվեց ու ողբերգականորեն վախճանվեց 1997 թվականին:

Երեսի տափերը պիտի տապալեր այդ հսկային, որ ավելի տեսանելի դառնար, ավելի լավ երեւար նրա իրական հասակը, մեծությունը, տեղու ու կշիռը վրաց գրականության անդամասնում է։ Ասծու ընտրոյաների շարում:

Գուրամ Փանջիկին թեև կյանքից հեռացաւ առ զանգվածություն չունեցաւ:

Գուրամ Փանջիկին թեև կյանքից հեռացաւ արձակադիր հանար բաղծալի կենսափորձի ու իմաստության տարիքում, բայց գեղարվեստական արձակում այնպիսի նվաճումների հասավ եւ բարձրացավ կատարելության այն աստիճանին, որ արժանի էր կենդանի դասականի տիտղոսին եւ ուսերին կրելու այդ կոչման ոսկե ծիրանին:

Գոլրամ Փանջիկիծեն գիտատեխնիկական ժուռանալիսատիկիայի հիմնադիրը եւ չգերազանցված մարզական լրագրողն էր Վրաստանում:

Նայ Շնբերցողը, ցավոք, դեռեւս մասնակիորեն է մըրոշչնուուն մեծանուուն գրողի երկերի հմայքը: Գրողից առայժմ հայերեն լույս են տիտել «Ալմաքար» վեպը (1982) եւ մեկ-երկու պատմաքանչ՝ սողերիս հեղինակի թարգմանուածքներ:

Գուրամ Փանջիկիձեի գրականությունը
մնայուն արժեքներից է, այն կուղեկցի վիացի
սերունդներին եւ կիարատենի այնքան, որքան
կիարատեն Վրաստանն ու Վրաց ժողովուր-
որ:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

ԴԵՐԵ` ԴԵՎԱԾՈՄՄԵՐՈՎ ՀԻՄԱՆՆԴԻՐՆԵՐ ԵՎ ԲԱՐԴՈՒՅՅՈՒՆԵՐ

«Ղեղորայքի եւ ղեղագործական գործունեության մասին» օրենքում կատարված փոփոխությունների կիրարկնան կապակցությամբ, Վրաստանի թժկական գործունեության պետական կարգավորման գործակալությունը հրապարակել է այն ղեղորյագործական որոշումը՝ որը պահանջում է առաջարկ կատարել այս կարգավորման մեջ:

ցողակը, դրանք ըստացիկ մայրէա սակացնի է ենթանուր առնամբ, դեղատոնսերով վաճառքի ենթակա դեղորայքի ցուցակում ներառվել է 6209 անուն դեղորայք: Այդ կապակցությամբ, հստակեցվել է Երկրորդ խմբին պատկանող դեղորայքի համար դեղատոնսերի դուրսգնան կարգը, ինչպես նաև՝ թիվ 3 ծեւաբուղբ-դեղատոնսի ծեփ:

Այս վերաբերում է Երրորդ խմբում ներառականությանը, որինք վաճառվելու են առանց տունների, ապա դրանում ներառված է 3 հազար անոն դեղորայք, այդ թվում՝ ուղարակադիրային հիվանդությունների դեղորայքը, վիտամիններ եւ հանքային նյութեր առությամբ սրսկման լուծույթների, ջերմուն իշեցնող ու հակարողորոքային նիւթին, հազի դեմ պրեպարատների եւ այլն):

զախարական գործակալությունն իր պաշտուական կայրում հրապարակել է այս դեղու ցուցակը, որոնք վաճառվելու են դեղաերով (առաջին և երկրորդ խմբի դեղու, ինչպես նաև՝ այս դեղերի անվանումը՝ որոնք վաճառվելու են առանց դեղաերի (Երրորդ խումբը):

Երրորդ խումբների հրապարակումից երկիր դեղատներում նկատվել են առանձեղորայքի գների բարձրացում, թեպետ,

Եկա մի նորամուտություն: Սեպտեմբերի 1-ից անշահականները դեղատներից դեղորայք չեն կարողանա գնել ոչ միայն առանց դեղատոնների, այլ նաև՝ դեղատոններով: Այդ մասին հայտարարությամբ հանդես եկավ խորի ուսանող արդյունահարեւան Արմենիկ Բա

ԵՏԱՊ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՉԻ
ՆՈՐ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

Ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 1-ից սահմանվում են բժշկական շտապ օգնության կանչի նոր կարգավիրումները: Կանչերը կտևսակավորվեն ըստ առաջնահերթությունների եւ տեղերում մեկնումները կիրականացվեն ոչ հերթականությամբ, այլ անհետածգելի անհրաժեշտությունից: Առաջնահերթությունները սահմանվում են դիսպեչերները. իսկ դրա համար կլինիկական կրողության անհրաժեշտություն չի պահանջվում: «Ենթադրենք ստացվել են կանչեր ավտովրարի դեպքից եւ մրսածության համար: Բնականարար, տվյալ պարագայում առաջնահերթությունը տրվում է ավտովրարին, թեպետ դա չի նշանակում, որ շտապ օգնությունը հրաժարվելու է որեւէ կանչից, քանի որ թեկուզ բույլ բողոքի ներքո կառող են լուրջ բարդություններ բողարկվելու»,- հայտարարեց առողջապահության նախարար Զավեն Ալեքսեյի Տիգրանյան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՅԱՆ. Փասկեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆ», ԱՐՄԵՆԻԱ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԿԱԶԴՐԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

«Մենք 14 տոկոսվ վարկ ենք տրամադրում գյուղատնտեսության ոլորտին, որից 4-ը սուբսիդավորում է պետությունը: Եմա կառավարությունը ցանկանում է 6 տոկոսը սուբսիդավորել, արդյունքում գյուղացուն վարկը 8 տոկոսվ կտրամադրվի: Չի կարե-

տրամադրել, դա պետք է երկարաժամկետ լինի»,- ասաց վարչապետը:

Նրա խոսքով՝ գյուղատնտեսության զարգացումը խթանելու համար կառավարությունը ծրագրում է նաև գյուղացուն էժան տեխնիկա ծերը բերելու հնարավորությունը ընձեռել: